

Universul Literar

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 60 lei. în străinătate pe un an 120 lei.

Umbră misterioasă

(Vezi explicația în pag. 7 și 8).

De prin Spania pitorească

Săptămâna Paștelor în „Sierra de Francia“

Sequeros, Mougarraz, la Aberca, San Martin del Castanar, sunt etapele unei încântătoare excursiuni, ușoară de întreprins când dispui de timp ca să colinzi prin împrejurimile Salamancei.

O deligență veche te duce de la stația San Esteban la Sequeros, de unde drumul ne mai fiind posibil cu sistemul acesta de locomoție, trebuie să adopți catărul, catărul acesta blagoslovit al Spaniei, credinciosul tovarăș de munte cu piciorul sigur, peste tot împodobit cu lână de diferite culori și cu veselii clopoței.

La Sequeros, încep să se arate frumoșii castani, cari sunt una din marile izvoare de bogăție ale regiunii. Aspectul întortochiat al localității îți amintește malurile Meusei, mai puțin mărăcinii cari sunt înlocuiți aci prin moliftii aurii.

Un tablou indescrisibil îți farmecă privirea de cum părăsești Sequeros: buchetele de aur ale moliftilor în armonios amestec cu tufele delicate ale piersicilor în floare, cu petele de zăadă ale migdalilor înfloriți și toate tonurile acestea din primul plan profilându-se pe fondul violet al muntelui pe care-l încunună un cer încărcat de nori groși.

Scoborând spre Mougarraz, vederea se întinde departe pe crestele escarpate de la Batuecas și pe cele și mai sălbatece încă de la Hurdes.

Din acest ocean în mișcare, apare creasta ce domină satul San Martin del Castanar.

La Mougarraz am surpriza să fim așteptat. Notabili au pregătit un vin în cinstea mea. Ei stau în piață amestecați cu numeroși săteni cari se plimbă, căci astăzi este Sfânta Vineri și a fost slujbă mare la biserică. Poate că chiar s'a șoptit la urechia fe meilor și fetelor din sat că „un domn francez care face portrete frumoase” are să treacă pe aci.

Când însă le spun că mi-e cu neputință să mă închin sau să descălesc de pe catăr, fiindcă se înserează și trebuie să dorm în Aberca, mi se răspunde: „Nu face nimic, o să bei de-a 'n călare!” Se aduce un castron de salată în care se prepară un amestec de vin roșu de munte, felii de lămâie și zahăr.

Intinzându-mi paharul unul din notabili îmi spune: „Domnule, vinul acesta e un vin din țara d'voastră. Ducele de Bourgogne a fost acela care a dat odinioară părinților noștri felul de viță care acoperă azi podgoriile noastre și amintirea acestor prieteni ai Franței în acest munte care-i poartă numele, nu s'a șters nici odată din inimile noastre.”

„Asta s'a întâmplat — zise alt notabil — în secolul al XI-lea, în vremea când ducele de Bourgogne își mărita fata cu regele nostru, unire d'na care se născu un fiu care fu, după cum știți, tulpina regilor de Castilia și de Leon.”

Și de fapt, gentilomii bourguignonii și seniorii de Castilia s'au războit odinioară împreună în acești munți contra maurilor.

La Alberca își datorește numele arabilor: *El bir Kâa* (fântâna neagră) și iată, pare-se origina numelui acestui de *Sierra de Francia* dată, după spusa localnicilor, muntelui, în amintirea renumitelor vițe din Franța.

„Încă un pahar de vin și... la drum! Am făgăduit să mă înapoiez peste trei zile și dacă e vreme bună să-i fotografiez pe toți și pe toate.”

La Aberca a inserat de-a bine când pătrund în ulițele strâmte ale satului spre a ajunge la locuința unde sunt găzduit.

O scară strâmtă cu trepte înalte, identică cu acelea de la locuințele arabe, îngăduie urcarea la primul etaj unde te întâmpină mai întâi bucătăria: e o odaie mare fără tavan asemenea camerilor caselor antice: un trunchiu de cedac întreg arde treptat pe podeaua cu dale de piatră, iar fumul iese — când vântul nu-l întoarce înapoi — pe o mănăstură făcută în acoperiș. Pe zid atârnă aramuri vechi și lămpi mici de forme arhaice cu fițele înunțate în undelemn.

Un tânăr păstor cu costumul fantasmagoric numai pețice și adaose de catifea albastră și de catifea bronzată, de piele și de postav, își privește sora, a cărei fustă de lână groasă galbenă brodată cu roșu stă umflată, cum pregătește ciorba, o ciorbă săracăcioasă, ciorbă ca de Sfânta Vineri: ceapă, untdelemn și morun.

Postul acesta pare cu atât mai penibil stomacurilor noastre lihnite de drum, de vinul de cinste și de catăr, cu cât camerele unde ne vom odihni, vecine cu bucătăria, absorb din belșug poficioase bogății gastronomice.

În livezile de castani, țărani din la Alberca găsisse minunate mijloace pentru îngrășatul porcilor, iar șuncile, cârnații, *embuchados*, un fel de bășici umplute cu un delicios amestec, ca tobele de la noi, atârnă cu sutele de tavan în rânduri tixite.

O, deplorabilă Sfântă Vineri, o, nouă tentație a Sfântului Anton! să te mulțumești c'o săracăcioasă ciorbă de morun, când sus în tavan sunt metri cubi, tone întregi de cărnuri! Până Duminică nu e voie să te atingi de carne și vai! noi plecăm mâine.

Duminică, gazda ne vorbește de o suprafață vulcanică cocoșată pe vârful muntelui, unde călugării de odinioară, Templierii poate, reușiseră să pripășească palmieri și alți arbori din Africa.

Astăzi — continuă gazda — un fel de grădină tropicală a năpădit în soarelui acesta de seră caldă, ruinele mănăstirii. „Ar trebui să vă urcați să vedeți minunea aceasta: urcușul e greu, dar priveliștea răscumpără os-teneala.”

Timpul dubios ne-a silit însă să ne abținem.

O zi trece repede la Alberca unde totul e curios, încântător, pitoresc, dar suntem așteptați la Mougarraz unde dacă costumele sunt mai puțin arhaice, sunt în schimb mai variate și unde de altminterlea totul e pregătit ca să ne rezerve surprize.

Regele Spaniei a trecut de curând pe aci și zilele acestea regale au fost neuitate amintiri.

Regiunea aceasta, oricât de pitorească este, e aproape lipsită de căi de comunicație și desmoștenită din toate punctele de vedere. Regele Spaniei și-a arătat sollicitudinea nenorociților munteni din Hurdes, mult mai nevoiași decât cei din Batuecas și din Sierra de Francia.

La Alberca, Mougarraz și Sequeros nu dau, ca de altfel nici San Martin del Castanar, impresia de săracie și de neagară mizerie ce caracteriză regiunile din Batuecas și Hurdes cu șuncile, castanele și vinurile lor nuși lasă locuitorii flămânzi.

Mougarraz e în plină slujbă biserică de Paște când am intrat din nou în el după abia două zile după ce-l părăsim. Clopotele sună de zor.

In ochii tăi

In ochii tăi e-o noapte ce ne'nțeles mă chiamă:
O noapte ce vrăjește cu-adâncu-i înstelat,
Ce își întinde vraja pe care și-o destramă
Ca sufletu-mi să-mi prindă în vălu-i fermecat

In ochii tăi—o zare ce nu-și găsește fund
Mi-e sufletul o umbră pribeagă -- rătăcită --
O umbră ce se-aneacă în Gol, așa m'afund
In noaptea lor adâncă și fără de sfârșit.

Petre Antonescu

Toate țărâncile au îmbrăcat ce-au avut mai de preț și culorile acestea, giuvaerurile acestea cari scânteiază la soare, sunt o încântare pentru ochi. Un aer de mândrie înobilează chipurile femeilor; acelea ale bărbaților sunt cu figurile austere. Sunt acei vechi castilani cu figurile supte sub acele *sombreros* de catifea neagră, uscățivi și bronzăți.

Slujba sfârșită, se adună în fața satului unde pot să aleg câte-va din costumele cele mai frumoase printre cele mai curioase.

În ziua la Candelario atenția mi-a fost reținută de pieptănătura femeilor și de șalurile lor de ... , apoi la Estramaduro, la Lagartera, la Talavera dela Rena, am găsit costumele tradiționale cele mai interesante. Aci numai cu prilejul căsătoriilor se scot din cuere bogatele bluze și fuste brodate.

Astăzi, în ospitaliera casă unde s'au intrunit înadins câte-va fete, o bătrână pregătește în piulițe, ca maurii, mâncarea locală renumită și de veche tradiție. *alakhun*, un amestec de nucă pisată, miez de pâine și miere peste care se aruncă un praf de piper. A trebuit să viu la Lagartera ca să aflu că în plăcintăria orientală se uzitează piperul.

La Sevilla, punctul terminus al excursiei mele, am fotografiat frumoase costume locale: mantile albe, negre, de Madruna cu cicuri de catifea neagră, piepteni înalți de baga, flori mari roșii prinse în păr.

Fie ca aceste viziuni ametoare pline de lumina soarelui arzător, aceste câte-va documente, să lase o impresie plăcută.

V. B.

Gervais-Courtois ont
(Illustration)

INOPTARE PE LAC

Peste lac, amurgul serii
Cade 'n cet și visător.
Stuful fâșie ușor
Rupând clipele tăcerii.

In adâncuri, — peste dealuri
Răsar stelele pe rând.
Ușurel, din când în când
Lacul tremură sub maluri.

Din răchitele umbrite
Ne'nțelse șoapte vin.
Vântul bate tot mai lin
Peste unde potolite....

Noapte, pace... Peste fire
Trece un geniu nepătruns:
Lacul șade'n umbră ascuns
Ca un sân plin de iubire....

Simion Udrescu-Bălești

Taras Grigorovici Șevcenko

— POETUL UCRAINEI —

Zilele acestea s'a serbat la București de către colonia ucrainiană aniversarea a 62 de ani de la moartea poetului ucrainian *Taras Grigorevici Șevcenko*. *Universul* s'a mai ocupat de acest mare scriitor și mare mucenic al Rusiei și îmi aduc aminte că într'un foileton al *Universului* a fost reprodus articolul lui Dobrogeanu-Gherea despre Șevcenko.

Numele poetului ucrainean e foarte popular în Rusia după cum e popular și în toată lumea. Nu numai talentul lui, nu numai poeziile lui au atras atenția lumii asupra lui Șevcenko dar și viața lui de chinuri și suferințe.

Taras Grigorovici Șevcenko

„Poetul mujicilor“ (al țăranilor)... cu numele acesta a fost el cunoscut în Rusia. Mucic (țaran) de origine, iobag chiar, mojiic prin conținutul poeziilor sale, Taras Șevcenko a fost cu dispreț întâlnit de oamenii generației sale, care nu puteau pricepe că un țaran-sclav la boeri poate fi poet. Dar talentul lui ardea atât de viu în poeziile lui încât încă în viață numele lui a devenit cunoscut și iubit. Și ceace critica mioapă a timpurilor în care a trăit găsea ordinar și țărănesc în opera lui, aceasta trebuie mai târziu să creeze valoarea specială a personalității poetice a lui Șevcenko. Tocmai „țărănescul“ acesta al talentului și a poeziilor sale a făcut că opera lui să rămâie și până astăzi originală și vecinic vie, proaspătă curată.

Taras Grigorevici Șevcenko s'a născut în 1814 în satul Morinți, județul Zvenigorod, gubernia Kievului, dintr'o familie de țărani care era proprietatea boerului Enghelgard. Viitorul poet a trăit totuși copilăria sa, lipsită de dragostea mamei sale, care a murit de timpuriu în toată libertatea și în voia soartei. Șevcenko a fost cioban, apoi servitor la preotul satului, apoi servitor în casa boerului.

Intâmplător întovărășindu-se cu niște zugravi, băetul s'a pasionat pentru pictură și a atras atenția stăpânului său. Acesta a hotărât că din tânărul Șevcenko va putea eși un pictor de valoare și la trimis să învețe meșteșugul la Petrograd.

Din timpul acela începu acea teribilă dramă sufletească a lui Șevcenko, de care el nu se poate scăpa și nu poate vorbi mai târziu fără strângere de inimă. În Petrograd el reușește să facă cunoștința intelectualilor și a oamenilor avansați. În societatea lor tânărul „servitor al lui Enghelgard“, devine singur un intelectual și cu atât mai puternic și mai dureros el simte robia lui. A început o luptă pentru eliberarea lui din robie. Șevcenko găsește protectori în poetul *Jucevski* și în pictorul *Brulow*. Aceștia din toate puterile caută să-l convingă pe Enghelgard să-l elibereze, dar acesta refuză cu încăpățănare. Șevcenko care gustase din bucuriile vieții libere și intelectuale a orașului capitală, își da seama ce va însemna dacă va trebui să revie ca servitor în casa boerului. El este gata să se sinucidă și numai întâmplarea îl scapă. Poetul *Jukorski*, pune la loterie portretul său executat de Șevcenko și din banii adunați, 2500 de ruble, ultimul reușește să se rescumpere dela stăpânul său și devine liber.

În semn de recunoștință față de *Jukorski* Șevcenko îi dedica cea mai frumoasă poemă a sa „*Caterina*“.

Casa în care s'a născut și a copilărit Șevcenko, desemnată de poet

Talentul poetic a lui Șevcenko se dezvoltă mai ales între anii 1840 și 1850. În acest interval apare colecția lui de poezii *Kobzarul*, apoi poemelile „*Perebanda*“, „*Caterina*“, „*Plopi*“. Cu fie care din aceste poeme popularitatea lui Șevcenko devine mai mare. Ne apreciat în de ajuns în cercurile rusești ale Petrogradului, el devine repede popular în Ucraina și reîntoarcerea sa în guberniile Cernigov și Kiev este un adevărat marș triumfal.

Dar în urmă Șevcenko cade într'o altă nenorocire, mai rea de cât iobăgia. Având nebăgarea de seamă de a se amesteca într'un cerc cultural na

Vine Primăvara!

*Primăvara își trimete vestitorii ei
Parfumate micșunele, albi ghiocei.
Supărată căntre oameni vine Voe-Bună
Se desbracă de cojoace Dochia bătrână.*

*Mugurii, copii timizi, plăpânzi din cale-afară
Intrăbă pomii „Ce ziceți să ne-ară-tăm pe-afară ?
Nu cum-va s'o fi ascuns iarna prin hârtoape ?
Și ne va trimete iar zăpadă să ne'ngroape ?*

*Vrăbiile'n stoluri dese se gâlcevesc mereu
— „Da trebuie să ne mutăm pentru Dumnezeu !
Doar oamenii își au o lege pentru chirii acm ;
Bună lege, dar n'au case și vor sta în drum*

*Rândunicile le știți că sunt amar de rele
Când ne vor găsi în cuiburi n'avem trai de ele.
Deci hai surate printre pomii să ne'ncălzim la soare
Și să nu mai așteptăm proces de Evacuarea”.*

Ion T. Ion-Hotarele

țional ucrainean din care făcea parte și cunoscutul istoric Kostomarov, Sevceko este învinuit cu restul membrilor cercului, de a fi uneltit contra statului rus. Cel mai aspru pedepsit dintre prietenii săi este Sevcenko, la care s'au găsit satire scrise contra regimului rusesc. El este trimis ca soldat de rând în gubernia Orenburg și îi se interzice de a scrie și desemna.

Sevcenko este închis în fortăreața Orsk localitate izolată și sălbatecă. Regimul greu de soldat, dar mai ales faptul că îi era oprit să scrie și să deseneze, i-u făcut viața de martir. Sevcenko, imploră pe prietenii lui din Petrograd să-l scape, el cerea un singur lucru să-i se dea posibilitatea să deseneze și să scrie, dar toate întreprinderile prietenilor n'au folosit la nimic. Mai mult, când administrația fortăreței i-a permis să însoțească o expediție științifică în marea Arask (1848-1849) și să deseneze tipurile și peisagiile din împrejurimi, de la Petrograd au venit aspre observații administrației și Sevcenko a fost trimis într-o regiune mai sălbatecă, în Nevopetiorsk.

În acest moment, care, după spusese lui Sevceko a fost mai îngrozitor de cât viața în robie, el a trăit până la 1857. În ce chip a influențat asupra lui și asupra operei lui literare această pedeapsă cu nimic nejustificată, se vede din aceea, că în exil Sevcenko neavând nici o susținere intelectuală din afară, s'a dat beției și a eșit din acest exil un om zdobit și sufletește și fizicește.

El s'a înapoiat la Petrograd după amnistie în cercul prietenilor săi, unde a fost primit prietenește și cu multă bucurie. Dar de atunci activitatea literară a lui Sevceko a fost neînsemnată. În ultimii ani el sa ocupat cu lucrări de gravură și aqua-

forite și s'a arătat un iscusit artist. Spre sfârșitul vieții a fost în Ucraina și a încercat să-și cumpere o bu-

cată de pământ pe marginea Niprului iubit și plin de amintiri dureroase, dar dulci ale copilăriei, dar n'a reușit. Numai după moartea sa, care l-a ajuns între străini, el a fost adus în țara lui și a fost îngropat nu departe de orașul Kaneva, pe malul Niprului.

Locul lui de odihnă este un loc de pelerinaj a tuturor patrioților ucrainieni și de acest loc amintește și Gherea în articolul său despre Sevceko, arătând cum lumea de pe vapoare, când trec în dreptul crucei care se vede de pe malul înalt al Niprului, se închină cu evlavie și pomeneste de numele aceluia care întâia oară a scris în limba poporului ucrainean.

Poesia lui Sevceko ascunde în sine ceva vecinic viu și o adâncă legătură cu spiritul poporului și cu splendida natură ucraineană.

În colecția lui de poezii „Kobzarul”, care conține câte-va poezii lirice și câte-va poeme, se simte toată

„CATERINA”, tablou scos din poema cu același nume scrisă de Sevceko și pictat de poet.

țara care l-a educat pe Sevckenko, cu istoria și cu natura ei, cu toate ideile ei morale și istorice. În „Kobzar” se reflectează, iobăgia, soldatescul și amintirea de slavă căzăcească trecută, de lucrurile sfinte ale Kievului, de viața zaporojană a stepelor și se simte idila vieții țărănești. Și peste toată creațiunea lui Sevckenko suflă o durere melancolică și liniștită care este caracteristica patriei lui care a suferit atâtea în istoria ei de veacuri.

Sevckenko este un poet al poporului. Creațiunea lui ca și sufletul lui sunt pătrunse de sufletul poporului. Multe din cântecile lui par luate din comoara însăși a poporului, atât de mult se simte aroma aceea directă a pădurilor și câmpiilor, care se găsește și în creațiunea populară.

Mormântul lui Sevckenko, pe marginea Dniprului lângă orașul Kanev

De și poesia lui are un colorit curat național și ucrainean Sevckenko este drag și înțeles de către toți. Ca ori ce poet adevărat și mare, el vorbește fie cărei inimi. Poesia lui este omenească, cum este omenească frumusețea artistică.

Sevckenko s'a bucurat și de un oarecare renume de pictor și a lăsat câte-va lucrări după el cum sunt: „Caterina” „Kocibeii” în care se simte o ușoară imitație a lui Rembrandt, cea ce a permis prietenilor lui să-l numească „Rembrandtul Rusiei”.

Acest sclav al iobăgiei rusești, acest mucenic pentru liberarea patriei sale, a întârziat nu numai să poată trăi ultimile zile ale vieții sale în țara lui dar a întârziat să vadă și marea reformă rusă, a eliberării țărănilor în 1861 cum nu i-a fost dat să vadă nici eliberarea politică a poporului său în 1917.

Mormântul său de pe marginea Niprului va rămâne și mai departe locul de rugăciune a poporului său, care de și a văzut zămbindu-i nădejdea eliberării, a rămas din nou robul nebulniei moscovite.

Dar ziua cea mare la care a visat Sevckenko, și în care Ucraina va fi liberă și mare, va trebui să vie, cum a venit și pentru celelalte popoare cari au cunoscut martirul trăit de țara poetului

Dr. I. Duscian

ALPHONSE DAUDET

Câteva note biografice.

Secolul al XIX-a a dat Franței o pleiadă de mari talente. Incepând cu Victor Hugo, fecundul poet și scriitor, întemeietorul romantismului francez, trecând la realismul, atât de criticat de către contemporani, a lui Flaubert și continuat de Guy de Maupassant, la școala parnasiană condusă de Leconte de Lisle și Sully Prudhomme, la școala simbolistă al cărui fruntaș e fără îndoială genialul Anatole France, la minunata școală critică a lui H. Taine, Sainte Beuve și Brunetiere, ne oprim la figura măreață a lui Alphonse Daudet, adeptul școlii naturaliste a lui Emil Zola.

Și spre a urma principiile marelui critic, pe care l'am citat mai sus, Hippolyte Taine, care spune că spre a se cerceta mai bine valoarea unei lucrări artistice, trebuie să ținem seama de trei elemente: rasa autorului, mediul în care a trăit și momentul concepției, socotim util să dăm aci câteva note biografice cari de altfel abundă în cărțile și revistele critice.

În volumul său intitulat „Petit Chose”, Alphonse Daudet ne înfățișează mizeria, dacă nu a propriei sale tinereți, cel puțin aceea a unui om care-i seamănă ca un frate și ale cărui suferinți au fost ale sale.

Născut la Nîmes în anul 1840, într-un ținut din sud, cu soarele vesel atât de frumos descris în „Numa Roumestan”. De foarte tânăr Alphonse Daudet, pleacă la Paris, fără bani și fără sprijin. În această metropolă a civilizației, a suferit influențe stre-

ine de sufletul său, de aceea în cărțile sale găsim uneori veselia și exuberanța sudului în care s'a născut, alături de melancolia ce i-o dă viața de oraș.

La el găsim aproape în totdeauna o rază de soare, un cer albastru, care apoi este acoperit de întunecosul nor al realismului.

A scris mult și gloria i-a venit curând.

La Daudet se întruneau toți marii artiști contemporani, fermecați de talentul, de inteligența și de simpatia pe care o radia înprejurul său.

Iată cum îl descrie I. H. Rosny:

„Totdeauna același în cărțile sale, mai avea totuși rezerve de viață pe care nici odată nu le-a așternut pe hârtie. Mărunt de statură, uscățiv, cu plete negre, și trăsăturile caracteristice sudului, amestecate cu liniile arabe”.

Farmecul, sensibilitatea și gingășia sa o găsim în toate operele sale: *Fromont jeune et Risler aîné*, *Le Nabab*, *Sapho* povestirile sale: *Contes du lundi*, *Lettres le mon Moulin*; ironia și veselia din *Tartarin*, dovedesc cu prisosință comoara de suflet a acestui mare scriitor.

Săpat de o boală nemiloasă, de care a suferit mulți ani, Alphonse Daudet moare în anul 1897 regretat de toți.

Lucrările sale trăesc însă săpate pe piatra de granit a nemuririi, iar numele autorului evocat cu sfințenie de generațiile ce urmează.

Const. L. Flavian

Justiția franceză și arta coreografică

O dansatoare chemată să se producă în cabinetul judecătorului de instrucție

Parisul a fost emoționat zilele trecute de o afacere aproape picantă și care ieșea cu totul din cadrul faptelor obicinuite. Chipul adoptat de către justiție spre a se pronunța asupra acestui caz a adăugat și el la interesul pe care locuitorii Parisului l-au manifestat cu acest prilej.

D-rele Rahna și Zulaika, artiste dansatoare, și dansatorul Harry Piller au fost declarați vinovați că, pe scenă, în fața publicului, au săvârșit delictul calificat de lege ca ateat la bunle moravuri, prin dansurile pe cari le-au executat și mai ales prin lipsa costumului.

Judecătorul de instrucție cărui ia fost repartizat cazul, în necesitatea de a cunoaște faptele în amănunt și de a-și da seama de natura lor, a citat la cabinetul de instrucție pe in-

culpați, cari au urmat să „se producă” chiar în fața magistratului.

Cea dintâi „ascultată” a fost d-ra Rahna. Venind la Palatul de justiție, ea se îmbrăcase cu o rochie de stradă, însă, pentru cazul în care judecătorul ar fi voit s'o vadă în costumul de scenă, și adusesese și acest costum...în poșetă.

Pentru reconstituirea delictului în totalitate, se adusesese și muzica.

În consecință, în momentul când instrucțiunea a început, muzica a început și ea să cânte, iar d-ra Rahna să danseze.

Dansul incrimnat se numea „După amiaza unui Faun”

Artista l-a executat lent, cu opriri, dese, explicând sensul pe care-l are fiecare mișcare și fiecare atitudine.

Și, fie că dansul în sine n'avea în

realitate elemente precise de vinovăție, fie că s'a adevărat odată mai mult că muzica îndulcește moravurile, judecătorul de instrucție, — după ce a privit cu atențiune, a găsit că nu e cazul de a da o ordonanță de urmărire.

Ca atare, inculpații au ieșit dela Palatul de justiție foarte fericiți, iar publicul parisian, — a cărui curiositate a fost și mai mult ațâțată, are mai departe putința să asiste la lascivele mișcări ce alcătuiesc „După amiaza unui Faun”.

Isvoare limpezi

de Marcel Romanescu

Cu toate că face parte din actuala generație de poeți, — generație ce caută cu tot-dinadinsul formule noi de poezie, — Marcel Romanescu urmează legile armonioase stabilite pentru forma poeziei de antecesorii săi încercând să'i ajungă. El caută să redea senzații delicate, susținute de imagi destul de plastice și de noi.

Răsărind dintr'un optimism plin de vigoare, nuanțat de o permanentă retorică, poezia sa este odihnitoare. Cu o vădită aplecare spre genul idilic, în care se poate să'și găsească în viitor o temeinică reprezentare.

Reproducem poezia Madrigal, în care autorul ne apare într'un fel de rafinament poetic cu totul deosebit.

MADRIGAL

Grădinarul nopții mi-a cernut
pe poteci nisipul fin al lunei;
și-am rămas doar cu mireasma bune
revederi fără sărut.

Tăinuște 'n ea nădejdea vie
a copilului ce n'a îndrăsnit;
tremur ca bobocu 'n mugurit
de pe rochia-ți cenușie.

Dorul peste ape s'ar lăsa,
dar se 'nfoaie ca o rândunică
zările cu aripa despică
și isbește 'n poarta ta.

O'astăseară ochii-l desmierdară,
cu lumină l-au învăluit;
măinile subțiri l-au pipăit
din greșeală, astăseară.

Și cum merg prin negură tăcut,
tot strivind nisipul fin al lunei,
am rămas doar cu mireasma bune
revederi fără sărut.

Marcel Romanescu

FILATELIA

Mărcile Incoronării

Mărcile Incoronării au fost și sunt de toată lumea cunoscute și au atras atențiunea, chiar și a acelora cari nu se ocupă de filatelie, prin încercările de speculă.

Ele au apărut la 15 Octombrie, anul trecut, cu prilejul încoronării Suveranilor noștri la Alba-Iulia.

S'au obținut atunci prețuri fabuloase, — prețuri însă cu nimic îndrituite, și care au atras în cursă pe oamenii nepricepuți.

Furia, însă, n'a durat mult și o săptămână mai târziu seriile de încoronare se puteau obține cu 100-120 lei, — preț care se menține și azi.

Prețul de azi este, — o spunem în cunoscători —, destul de just, dacă socotim raportul lor cu tirajul.

Socotim interesant să dăm cititorilor acest tiraj :

Clujele noastre reprezintă cele mai artistice mărci din seria de încoronare. Ele sunt imprimare pe hârtie albă cu filigrama mărcilor germane. Cea de 25 bani de culoare marou și cea de 3 lei de un albastru foarte frumos, au danielaturi de 14-18, iar cea de 2 lei de culoare roșie, are danielatură de 17-23. Aceste clișee ne-au fost împrumutate de d. Lupovici, cunoscutul filatelist din Capitală.

Mărcile de 5 bani : 2 milioane, cele de 25 bani : 400.000; de 50 bani : 4 milioane; de 1 leu : 1 milion; de 2 lei : 1 milion; de 3 lei : 200.000 de 6 lei : 100.000

În străinătate prețul lor de cumpărare nu este decât cu prea puțin depășit de al nostru.

La Berlin chiar, prețul lor nu atinge de cât 10.000 mărci, ceea ce în bani românești reprezintă echivalentul lui 105 lei.

Faptul se explică prin cantitățile mari ce s'au expediat de speculatori, în străinătate, cu credința că ele vor putea fi desfăcute acolo cu un preț mai bun. Așteptările lor au fost, — cum se vede — înșelate.

Puțini cititori știu că în mărcile de încoronare se găsesc și unele variații, din care vom semnala azi o parte. Așa, de exemplu, se găsesc mărci de 5 bani, la care lipsește încă litura pictorului, altele de 5 bani la care se află o greșală de tipar în formă de steguleț, plasat în dreapta mărcii, unde se găsește catedrala. La mărcile de 2 lei, sunt unele peate albe, cari dau impresia că gulerul regelui nostru ar fi alb. La mărcile de 3 lei, la cuvântul România sunt două litere unite, etc.

Există și serii de încoronare de dantelate și culori variate ca nuanță, — de asemenea și probe.

Premiile noastre

După cum am făgăduit cititorilor noștri, am organizat începând dela primul număr un interesant concurs cu premii valoroase.

Acest concurs nu implică din partea cititorilor altă obligație afară de aceea de a ne trimite cuponul de premiu tipărit în josul acestor rubrici.

Premiile ce acordăm sunt în număr de 5i și anume :

- 1) O serie de mărci jubilară 1906 compusă din 11 valori.
- 2) Un lot de 200 mărci diferite din toate continentele.
- 3) O serie de 20 valori diferite din

mărcile de ocupațiune germană în România.

4) O marcă din Rusia bolșevică de 22.500 ruble și

5) 50 mărci toate diferite din Polonia.

Aceste loturi se împart prin tragere la sorți tuturor cititorilor cari ne vor trimite până Joi 26 Aprilie cuponul No. 1 din Universul Literar pentru acest concurs.

Corespondența se va trimite pe adresa C. Or. — Filatelia — ziarul Universul București.

Corespondența filatelică

Odată cu înființarea în „Universul Literar” a rubricii permanente de filatelie, suntem în măsură să anunțăm că deschidem și o corespondență filatelică între cititori, în scopul de a înlesni atât schimbul de colecțiuni și piese detașate cât și de informațiuni filatelice particulare. În acest scop, ni se va adresa, în plic închis, pe adresa „Universul Literar” pentru C. Or. întrebările de acest gen, însoțite de o marcă poștală a lei 2, pentru a se putea răspunde, eventual, și la adresa ce ni se va indica.

Igiena Frumuseții

Sfaturi practice pentru întreținerea frumuseții feminine și a sănătății.

Din momentul în care ne-am anunțat hotărîrea de a deschide această rubrică, destinată cititoarelor noastre (vezi n-rul trecut) am și primit numeroase scrisori din toate părțile, scrisori în care eram pe deoparte, stăruitor îndemnați să ținem și să dezvoltăm această rubrică a femeii, iar pe de altă parte eram întrebați asupra multor chestiuni de igienă, la care ne facem o plăcere să răspundem mai jos.

M. S. Iași. — Ca arsurile să nu facă cicatrice neplăcute, să se badijoneze partea arsă cu esență de mentă pipirată.

Georgette. Loco. — Dacă mâinile dv. nu sunt roșii din cauza carnațiunei dv. fiind că nu le-ați îngrijit de ajuns, întrebuințați dimineața și seara următorul cold-cream :

Rp : Lanolină 100 gr.
Parafină lichidă 25 „
Vanilină 0. gr. 10
Essență de roze adevărată 1 picătură.

D-ra O. L. Cluj. — Asprimea pielii obrazului provine dintr-o lipsă de grăsime naturală a pielii și din intemperii atmosferice cum e de ex. vântul și arșița care o usucă.

Loționați-vă de trei ori pe zi obrazul cu următoarea soluție :

Rp. Apă de flori de portocale 500 gr.
Glicerina 25 „
Borat de Sodiu 10 „

După care vă veți pudra cu pudră bună de orez.

O cititoare. — Pentru a parfuma odăile în care aerul nu a putut fi primit, se pune pe o farfurioară, lăsându-se să se evaporeze încet următoarea compoziție :

Rp. Apă 50 gr.
Alcool 50 „
Camfor 20 „
Hipocorit de Calciu 50 „
Essență de eucalipt 1 „
Ess. de garoafe 1 „

Insemnările unui trecător

În legătură cu cinematograful

Nimeni nu simte nevoia să mai a-rate, că cinematograful e un admirabil instrument de instrucție. După cum nimeni nu poate să mai fie tentat să arate, că cinematograful demoralizează, când e în chip rău utilizat. Căci e o chestiune de igienă mintală, care trebuie să fie avută în vedere la reprezentațiile cinemato-

grafice. Punctul acesta de vedere, — pornind dela folosința cinematografului, ca instrument de instrucție, a determinat pe suedezi să facă o lege, care oprește reprezentațiile cinematografice cu scene de oroare, cu sinucideri, și orice fel de acte bestiale.

Dar cei care mai interesant, e că tot suedezi au numit comisiunile pentru cenzurarea filmelor, experți psihiatrii, spre a-și da avizul asupra scenelor, care ar determina mai ușor contagiuni mintale.

Suedezi au luat această măsură dintr'un adânc sentiment de protejarea vieților tinere și fragile.

La noi?

Ciobanul Catolic.

Intr'un ziar din Ardeal am citit următoarele: „Cioban, mulgător bun la 150' oi, de preferință unit, cu recomandația preotului respectiv, se caută în jud. Prahova la un proprietar catolic“.

Potrivit proverbului: caută să se adune, cine se ascamăna.

Intr'adevă e destul de firesc, ca oile unui proprietar catolic să fie păstorite de un cioban catolic. Și am pentru proprietarul catolic, care-și caută cioban catolic, un început de admirație, fiindcă și profesează credința, neșovăitor, aproape intransigent.

Dar am numai un început de admirație, fiindcă intransigența convingerilor sale catolice îl face să cadă într'un fel de snobism căutând până și o păstorie catolică la oile, care sunt, desigur, proaste ca oile.

Trab

Hector Malot

Umbra misterioasă

— Vezi ilustrația din pag. 1 —

Iată cum am aflat că am fost înșelat.

Știi, amice, în ce împrejurări am plecat din Paris : obosit, amărât, sătul de toți și de toate, de lucruri, de bărbați și de femei, mai cu seamă de femei.

Douzeci de ani de viață pariziană, svăpăiată, fără un moment de odihnă ori de discordare, mă sdrobise ; eram stors, slăbit, sfârșit.

De câte ori n'am fugit din Paris și nu m'am infundat într'un sat din apropiere, ca să nu mai văd mereu aceleași și tot aceleași lucruri !

Căzut într'o stare de indispoziție generală, medicii îmi dăduse povețe serioase, negreșit, dar foarte deosebite unele de altele.

— Să mănânci carne și să bei alcool, îmi zicea unul.

— Lapte, numai lapte să iei, îmi zicea altul.

— Să trăiești cum ți-e firea, mă îndemna alți zece medici mai originali. Mă hotărâi să urmez povăța celor mai mulți.

Averea nu-mi creă mai puțin răd decât sănătatea. Îmi rămase un petio de pământ la Andol, care, cu pădurile și cu fermele de pe el, aduceau un venit de vre-o sută de mii franci. Mă retrăsei la Andol.

După șase luni de ședere la Andol, de plimbări prin pădure, de viață naturală, mă întărisem. Și nu mă mai îngrijeam de ce o să-mi dea să mănânc la masă, fiind sigur de mai înainte că voi mânca cu poftă ori ce mi s'ar servi.

Dar când ești bolnav simți că sănătatea e o fericire ; când ești însă sănătos, ca să fii fericit mai trebuie și altceva decât o poftă bună de mâncare și un somn bun. Dacă șederea la Andol îmi redase sănătatea, nu mă scăpase de tristețea și de oboseală.

Ce trebuia să fac ? Să mă plimb, să vânez, să mănânc, să dorm ? Ce viață !

Familie nu aveam ; doar câteva rude depărtate, care se sileau cât puteau să-mi arate sentimentele ce le au pentru acela pe care speră să-l moștenească într'o zi.

Să mă însor ? Nici nu-mi trecuse prin cap ideea aceasta. Nu-mi trecuse, din pricina experiențelor nenorocite ce le făcusem cu nevestele altora, ca să le continui cu o femeie care să-mi poarte numele. Și apoi, nu-mi murise oare inima ?

Nu mă mai vedeam cu nimenea și nu plecam din Andol decât ca să mă duc la Aix ori la Marsilia ca să pui bună rânduială în afacerile mele, care acuma îmi erau unica mi grijă, singura mi distracțiune.

Intr'o după amiază, la Aix, pe când mă plimbam în parc cu baronul... dar nu vreau să-i spun numele, vă declar numai atâta că-mi era prieten din copilărie, — îmi căzură ochii pe o fată, așezată, cu mama sa, la umbra unui copac. Aerul ei de blândete îngerească mă impresiionă și mai mult chiar decât frumusețea ei deosebită. Mai de multe ori, în plimbarea noastră circulară, trecurăm pe dinnaintea ei, și de fiecare dată mă simții și mai impresiionat de expresiunea dulce a ochilor ei de căprioară.

Nu întrebai pe tovarășul meu cine era. Ce-mi păsa mie de ea ? Dar, plecat de acolo, mă gândii la ea ; în somn o revăzui ; și când mă întorsei la Andol, ea se impuse gândului și visărilor mele.

Peste șase zile după aceea revenii la Aix și făcuți tot posibilul ca să știu cine era. Și aflai că era fca unui magistrat, care murise de trei ani,

fără să lase cea mai mică avere. Trăia, împreună cu mamă-sa, dintr'o rentă mică. Frumusețe, drăgălășie, spirit avea fata de toate, numai zestre bănească nu. Prin urmare, nu se măritase și e posibil că nici nu se va mărita, fiindcă avea multă demnitate ca să primească a se însoți c'un bărbat care n'ar fi demn de ea.

— Iar trebui un bărbat ca d-ta, îmi zise baronul.

— Eu, bărbat al ei, la vârsta mea, în situația mea, ce nebunie!

— Dacă aș avea averea d-tale, urmă baronul, eu de mult aș fi cerut-o fără să mă gândesc la vârsta mea care este egală cu a d-tale. Dar mediocritatea situației mele mă osândește ori să mă însor c'o femeie bogată, ori să nu mă însor de loc.

Și continuă să-mi demonstreze, cu căldură și cu tot felul de argumente

că această căsătorie, departe de a fi un act de nebunie, ar fi un act de înțelepciune. Mă despărții de el răsând.

Să vă spui cum ajunsei, în mai puțin de o lună, să-mi repet argumentele baronului, ar fi dandana prea mare. Nu, nu mai era nebunie să iurbesc, nu mai era nebunie să mă însor.

Îi însărcinai pe baron să-mi facă cererea mea, fu respinsă de fată.

Departe de a-mi potoli patima încolțită în suflet, refuzul fetii mai tare o ațâță. La toate calitățile tinereții, se mai odăoga încă una nu mai puțin rară și frumoasă, — mândria. Săracă, nu se lăsa să fie atrasă de averea mea. Voia să-și iubească bărbatul: necunoscându-mă de loc, nu putea să mă iubească. Mă voi face să fiu iubit.

(Va urma)

SPORTIVE

Chestiuni atletice

Ce trebuie să stim spre a fi tari?

De D. STROHL

Plus le corps est faible, plus il commande; plus il est fort, plus il obéit.

J. J. Rousseau

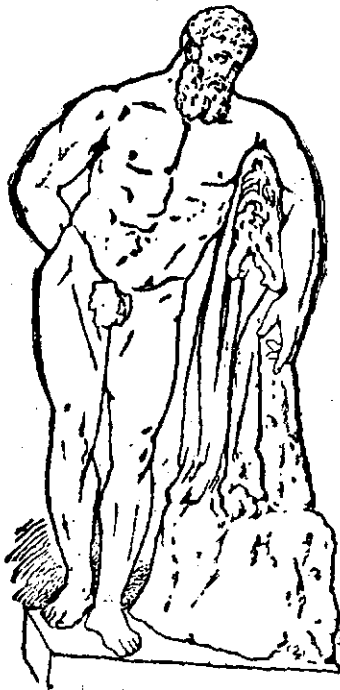
De acord, dar ce trebuie să știm exact spre a fi tari?

Să presupunem, pentru înlesnirea demonstrației, că într-o insulă pustie s'au găsit doi oameni între cari s'a angajat o luptă pe viață și pe moarte. Unul este *Hercule din Farnese* și cel alt eroul lui Agaise *Gladiatorul luptând*, două tipuri pe cari le-a veșnicit sculptorul antic.

Lupta se începe și pare la început foarte inegală. Cert este, gladiatorul e robust, relieful formelor sale e armonios și în lungul membrilor se desenează suplețea mușchilor desprinși, fini, dar ce va putea acest om subțire, svelt, elegant, contra herculului cu ceafa de bou, cu bustul plin de mușchi?

De fapt, colosul și-a înhățat adversarul său cu brațele de corp și această strângere amenință să fie fatală. Dar, cu o lovitură sprintenă de șale gladiatorul s'a putut desprinde. El scapă, sare în sus și astfel în plină viteză, sare cu înlesnire peste stâncile și stufulișurile cari îi barează drumul; un râu se întinde înaintea lui; el s'aruncă și din câteva loptări viguroase îl traversează; însă-

șit, el apucă o piatră, s'asează de trunchiul unui arbore și așteaptă trecerea herculului obosit, gâfâind, pe

Hercule Farnese

Tipul for ei masive, posedând o mușchilatură enormă, disproporționată, și care nu este în armonie cu organele interne. Acesta obosește foarte repede în cursul unui efort. Hercule Farnese este relativ puțin rezistent.

care-l atinge cu o asvârlitură a proiectilului său implacabil.

Gigantul se prăbușește, învins, gladiatorul fiind cel mai tare.

O ființă tare nu este un atlet de bălciu, ci o ființă are, într-o viață naturală, triumfează totdeauna asupra tuturor obstacolelor și tuturor adversarilor.

Un individ de o constituțiune mijlocie care este făcut, născut cu plămâni buni, mușchi buni și și-a dezvoltat aptitudinile sale în toate genurile de exercițiu, va putea totdeauna să domine pe omul masiv, care a neglijat să-și exerseze corpul.

Gladiatorul luptând

Tipul forței rezistente, posedând o mușchilatură fină și lungă, apte la viteză. Acest atlet este suplu, agil, neobosit. Statuia se găsește în muzeul Louvre, iar a-cela a Herculei Farnese, în Muzeul național din Neapole.

Oi inie curbă de putere există pentru fiecare individ în vârful căruia fiecare poate să-și zică într'adevăr „trae”.

Ași tare, zice G. Hébert, înseamnă a fi rezistent, mușchulos, iute, îndemânat, energic și cumpătat în a ști să mergi, alergă, sări, cățăra, ridica, arunca, lupta, înota.

Intr'adevăr, este esențial de a doborânda nu numai o dezvoltare completă, dar încă și o dezvoltare utilă.

Acest principiu luminos și genial care a condus fără încetare cercetările lui Hébert și care i-a permis de a obține în cultura fizică rezultate neașteptate.

De exemplu, un specialist în aruncarea greutății care nu știe să alerge, nu este complet puternic.

Un strălucit sportman, un campion de tenis și... care ignorează lupta sau boxul nu este util puternic.

P. B. M.

